

Cynllun Hawliau Pobl Anabl, Cymru

2025-2035

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ymgynghoriad i blant a phobl ifanc

i Nodyn i ymarferwyr, rhieni a gofalwyr.

Mae yna rai themâu yn y cynllun hwn y gallai plant eu gweld yn heriol. Efallai y bydd angen i chi ystyried yn ofalus sut rydych chi'n cyfleu rhai o'r pynciau, yn enwedig gyda phlant iau a sut rydych chi'n rheoli eu hymatebion.

Helo

Mae Cymru yn lle gwych i fyw, yn llawn llawer o wahanol bobl, o wahanol gefndiroedd gyda phethau gwahanol i'w cynnig.

Mae Llywodraeth Cymru eisiau i bawb sy'n byw yma gael eu gwerthfawrogi, eu derbyn a'u parchu. Mae pobl anabl yn aelodau cyfartal o gymdeithas a dylent ffynnu yma.

Mae llawer o bobl anabl yn wynebu heriau a gwahaniaethu dyddiol hefyd. Rydym ni eisiau i hynny stopio.

Dyma ein Cynllun Hawliau Pobl Anabl Cymru (2025-2035)

Mae'n gynllun 10 mlynedd i wneud bywyd yn well i bobl anabl a chael gwared ar rwystrau.

Mae gennym ni **ganlyniadau tymor hir** clir rydym ni eisiau eu cyflawni.

Mae gennym ni hefyd **gampau gweithredu tymor byr** yr ydym ni'n eu cymryd nawr i gyrraedd y canlyniadau hynny. Byddwn ni'n parhau i ychwanegu camau gweithredu newydd dros y 10 mlynedd nesaf.

Gwahaniaethu — cael eich trin yn wahanol oherwydd pwy ydych chi.

Rhwystrau — pethau sy'n atal pobl anabl i fyw fel pobl eraill.

System gyfiawnder — yn cynnwys yr heddlu, llysoedd, carchardai a gwasanaethau prawf.

Cynrychiolaeth — rhywun sy'n sefyll i fyny dros grŵp o bobl ac yn siarad ar eu rhan.

Ynglŷn â'r cynllun hwn

Rydym ni am gael gwared ar y rhwystrau mae pobl anabl yn eu hwynebu mewn sawl maes o'u bywyd fel:

Rydym ni eisiau gwybod beth ydych chi'n ei feddwl am y cynllun hwn.

Gallwch sganio'r cod QR neu glicio ar y ddolen hon i ateb y cwestiynau ar-lein.

llyw.cymru/cynllun-drafft-ar-hawliau-pobl-anabl

Os yw'n well gennych chi, gallwch lenwi'r cwestiynau wrth i chi fynd yn eich blaen ac anfon copi wedi'i gadw o'r PDF hwn i'r cyfeiriad ar y diwedd.

Ein huchelgais

Mae Cymru yn lle...

- sy'n parchu ac yn hyrwyddo hawliau pobl anabl
- lle mae pobl anabl yn teimlo eu bod yn cael eu croesawu, eu cynnwys, ac yn gallu cymryd rhan mewn bywyd cymunedol
- sy'n hygyrch, fel y gall pobl anabl fwynhau popeth sydd gan Gymru i'w gynnig yn llawn
- lle mae pobl anabl yn teimlo eu bod wedi'u grymuso i fyw bywydau llawn ac ystyrion
- sy'n cydnabod ac yn dathlu'r nifer o ffyrdd mae pobl anabl yn cyfrannu at ein cymunedau.

i Hygyrch — hawdd ei ddefnyddio neu'n hawdd ei ddeall.

Roedd y cynllun wedi'i adeiladu o amgylch hawliau pobl anabl.

Mae gan bob person anabl hawliau sydd wedi'u nodi yng **Nghonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau Pobl ag Anableddau (UNCRPD)**. Yn y cynllun rydym ni'n defnyddio'r enw - Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau Pobl Anabl, i adlewyrchu'r Model Cymdeithasol o Anabledd.

Mae gan blant a phobl ifanc anabl hawliau ychwanegol yng **Nghonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (CCUHP)**.

? Ein huchelgais :

- Beth ydych chi'n ei feddwl o'n huchelgais?
- A fydd yn gwella bywydau pobl anabl?
- Beth, os rhywbeth, y gellid ei ychwanegu neu ei dynnu o'r uchelgais hon?

Themâu

Mae gan y cynllun hwn 4 prif faes.

- 1 **Cymdogaethau a lleoedd**
- 2 **Cyflogaeth, incwm ac addysg**
- 3 **Byw'n annibynnol**
- 4 **Cyfiawnder ac amgylcheddau cefnogol.**

Mae gan bob un o'r themâu hyn bynciau yr ydym ni am ganolbwyntio arnynt.

i **Cyfiawnder** — pawb yn cael eu trin mewn ffordd deg
Amgylcheddau cefnogol — lleoedd iach sy'n helpu pobl yn emosiynol, yn gorfforol ac yn gymdeithasol.

? Themâu:

- Ai dyma'r themâu cywir ar gyfer y cynllun?
- Oes angen ychwanegu unrhyw themâu eraill?
Os felly, beth?

Y pynciau

- Teithio
- Tai fforddiadwy a hygyrch
- Cyflogaeth ac incwm
- Plant a phobl ifanc
- Mynediad i wasanaethau
- Lles
- Byw'n annibynnol: gofal cymdeithasol
- Byw'n annibynnol: ieuchyd
- Mynediad at gyfiawnder
- Helpu pobl i ddeall y Model Cymdeithasol o Anabledd.

i Mae'r Model Cymdeithasol o Anabledd yn canolbwyntio ar y rhwystrau mae pobl anabl yn eu hwynebu, nid eu nam. Mae'n symud y cyfrifoldeb am gael gwared ar rwystrau, i bob un ohonom ni yn y gymdeithas, nid dim ond pobl anabl.

? Y pynciau:

- Ydy'r pynciau hyn yn ymdrin â'r prif faterion neu'r rhwystrau mae pobl anabl yn eu profi?
- Oes yna unrhyw bynciau y dylid eu hychwanegu?
Os felly, beth?

Cymdogaethau a lleoedd

Canlyniadau yr ydym ni am eu gweld ar gyfer teithio

- 1: Mae gan bobl anabl wasanaethau trafnidiaeth hygyrch lle maen nhw'n byw sy'n gysylltiedig ac yn hawdd i'w defnyddio.
- 2: Mae staff ar bob lefel yn cael hyfforddiant ac yn gwybod sut i gefnogi pobl anabl.
- 3: Mae rhai sy'n gwneud penderfyniadau yn cynnwys pobl anabl mewn llunio polisiâu a chynllunio trafnidiaeth.
- 4: Mae gwybodaeth am deithio yn hawdd ei deall ac ar gael mewn gwahanol ffyrdd, gan gynnwys Iaith Arwyddion Prydain (BSL).
- 5: Mae arweinyddiaeth a systemau'n gweithio'n dda, yn gwrando ar bobl anabl ac yn cefnogi eu hanghenion.

Rhaid i wledydd sicrhau bod gan bobl anabl fynediad at dfrnidiaeth a gwybodaeth.

Camau Gweithredu ➡ Byddwn yn:

- gofyn i awdurdodau lleol a gwasanaethau trafnidiaeth wybod ble mae mannau parcio anabl a'u dangos ar eu gwefannau
- gwella'r ffordd maen nhw'n cynnwys pobl anabl wrth gynllunio gwasanaethau trafnidiaeth
- sicrhau bod sefydliadau trafnidiaeth yn gwrando ar blant a phobl ifanc anabl
- datblygu hyfforddiant i staff ar draws gwasanaethau trafnidiaeth.

Canlyniadau yr ydym ni am eu gweld ar gyfer tai

- 1: Mae pobl anabl yn gwybod beth yw eu hawlau ac mae ganddynt y wybodaeth gywir am dai.
- 2: Tai fforddiadwy hygyrch, ar gael sy'n diwallu anghenion pobl anabl.
- 3: Gwasanaethau tai hygyrch sy'n hawdd eu defnyddio, wedi'u cysylltu ac yn lleihau rhwystrau.
- 4: Mae pobl anabl yn cael eu clywed a'u cynnwys mewn cynlluniau a pholisïau tai.
- 5: Mae arweinyddiaeth a systemau'n gweithio'n dda, yn gwrando ar bobl anabl ac yn cefnogi eu hanghenion tai.
- 6: Mae staff ar bob lefel yn cefnogi pobl anabl ac yn deall y Model Cymdeithasol o Anabledd.

Mae gan bobl anabl hawl i safon byw dda ac i fod yn ddiogel.

Camau Gweithredu ➡ Byddwn yn:

- gweithio i gynyddu lefel y tai hygyrch
- adolygu ein Gofynion Ansawdd 2021 ar gyfer tai
- sicrhau bod awdurdodau lleol yn cefnogi pobl anabl i wneud eu cartrefi yn fwy hygyrch a rhoi'r offer cywir iddynt
- gweithio gyda sefydliadau tai i wella gwybodaeth i bobl anabl, gan gynnwys pobl sy'n cael trafferth defnyddio gwasanaethau ar-lein
- darparu hyfforddiant i sefydliadau tai
- gweithio gyda sefydliadau pobl anabl i ddylunio a chynllunio gwasanaethau
- gwrando ar bobl anabl o gymunedau Sipsiwn, Roma, Teithwyr i ddeall y rhwystrau maen nhw'n eu hwynebu.

Canlyniadau yr ydym ni am eu gweld ar gyfer y **Model Cymdeithasol o Anabledd**

- 1: Mae gan bobl anabl eu hawliau a gallant fwynhau'r holl leoedd cyhoeddus a gwasanaethau. Maen nhw'n cymryd rhan mewn cynllunio a dylunio eu cymunedau.
- 2: Gall pobl anabl gymryd rhan a chael eu cynnwys mewn bywyd cymunedol oherwydd bod popeth yn hygyrch.

Camau Gweithredu ➡ Byddwn yn:

- defnyddio'r Model Cymdeithasol o Anabledd pan fyddwn ni'n gwneud penderfyniadau am y gwasanaethau a'r cynhyrchion rydyn ni'n eu prynu
- adolygu ein gwaith i sicrhau nad ydym ni'n creu rhwystrau i bobl anabl.

Canlyniadau ar gyfer cymdogaethau a lleoedd

A fydd y canlyniadau hyn yn helpu i leihau'r rhwystrau mae pobl anabl yn eu hwynebu?

☐ Bydd ☐ Na fydd ☐ Ddim yn gwybod

A ddylai unrhyw beth gael ei ychwanegu neu ei dynnu o'r canlyniadau hyn?

☐ Dylai ☐ Na ddylai ☐ Ddim yn gwybod

Pam?

Camau Gweithredu:

Ydych chi'n meddwl y bydd y camau hyn yn ein helpu i gyrraedd ein canlyniadau hirdymor?

☐ Ydw ☐ Nac ydw ☐ Ddim yn gwybod

A fyddant yn helpu i leihau'r rhwystrau mae pobl anabl yn eu hwynebu?

☐ Byddant ☐ Na fyddant ☐ Ddim yn gwybod

Sut?

Siarad am...

Cyflogaeth, incwm ac addysg

Canlyniadau yr ydym ni am eu gweld ar gyfer **cyflogaeth ac incwm**:

- 1: Mae pobl anabl yn cael cyngor i'w helpu i gael swydd, gwirfoddoli neu ddechrau busnes.
- 2: Mae pobl anabl yn cymryd rhan mewn systemau cynllunio sy'n dileu rhwystrau ac yn gwneud gwaith yn fwy hygyrch.
- 3: Mae cyflogwyr yn ymwybodol o'u cyfrifoldebau fel bod pobl anabl yn cael eu hawliau ac maen nhw'n rhan o bob lefel o weithlu Cymru.
- 4: Mae pobl anabl yn deall eu hawliau, gallant ddatblygu eu sgiliau a chael cyfleoedd i ddysgu gydol oes. Nid oes unrhyw rhwystrau i addysg, hyfforddiant, na chymorth recriwtio.
- 5: Mae rhwystrau i incwm i bobl anabl yn cael eu dileu. Mae Llywodraeth y DU yn gwrandao arnyn nhw ac yn cymryd eu barn ar y system fudd-daliadau o ddifrif.
- 6: Mae effaith Anghydraddoldeb Economaidd-Gymdeithasol ar fywydau pobl anabl yn cael ei leihau.

i Economaidd-gymdeithasol — faint o arian sydd gan rywun, ble maen nhw'n byw, eu haddysg, a sut mae'r pethau hyn yn effeithio ar eu cyfleoedd a'u profiadau bywyd.

Camau Gweithredu ➡ Byddwn yn:

- sicrhau bod ein Hyrwyddwyr Cyflogaeth Pobl Anabl yn rhoi gwybodaeth, arweiniad a chyngor i gyflogwyr
- codi ymwybyddiaeth o hawliau cyflogaeth pobl anabl a'r manteision o'u cyflogi
- gwirio gwasanaethau cymorth ar gyfer oedolion anabl sydd eisiau mynd yn ôl i addysg neu hyfforddiant
- gwella gwasanaethau cymorth i bobl anabl sy'n hunangyflogedig neu'n berchen ar fusnes
- diweddarau'r cynllun Prentisiaethau Cynhwysol.

Canlyniadau yr ydym ni am eu gweld ar gyfer addysg plant a phobl ifanc

- 1: Mae dysgwyr anabl yn mwynhau eu hawl i addysg ac maen nhw'n cael y gefnogaeth maen nhw ei hangen i ddysgu.
- 2: Mae dysgwyr anabl yn cael eu clywed a'u cynnwys wrth ddatblygu polisiau a chynlluniau addysg.
- 3: Mae pob ysgol, coleg a darparwr addysg eraill yn deall hawliau a'r Model Cymdeithasol o Anabledd.
- 4: Mae dysgwyr anabl yn cael addysg gynhwysol a hygyrch. Meddu ar systemau da o reolau, arolygu a gorfodi, ynghyd â ffyrdd o wrando ar brofiadau dysgwyr anabl.
- 5: Mae pob ysgol, coleg a lleoliad arall yn hygyrch ac yn hawdd i'w defnyddio fel y gall dysgwyr anabl fod gyda'u cyfoedion yn eu cymuned leol.

Rhaid i wledydd sicrhau bod pob plentyn anabl yn gallu mwynhau eu hawliau dynol a'u rhyddidau fel mae plant eraill yn ei wneud.

✓ (Erthygl 7 UNCRDP)

Mae gan bobl anabl hawl i addysg.

✓ (Erthygl 24 UNCRDP)

Camau Gweithredu ➡ Byddwn yn:

- gwirio hyfforddiant galwedigaethol, prentisiaethau, a llwybrau eraill i gyflogaeth
- sylwi ar fylchau yn y gweithlu
- diweddarau ein canllawiau a'n codau ymarfer fel bod plant a phobl ifanc anabl yn cael y cymorth maen nhw ei angen ar gyfer eu gofal iechyd, presenoldeb a mwy.
- ariannu'r Corff Cymorth Dysgu ac Arweinyddiaeth Proffesiynol Cenedlaethol newydd i ddatblygu hyfforddiant ar gyfer y gweithlu
- diweddarau ein Canllawiau Gwrth-fwlio a Diogelu
- gweithio gydag asiantaethau tocynnau a threfnwyr digwyddiadau fel bod costau teg a gostyngiadau i blant ac oedolion anabl.

i Cynhwysol — yn agored ac yn groesawgar i bawb ac nid yw'n gadael unrhyw un allan.

Gorfodi — sicrhau bod pobl yn dilyn y gyfraith neu'r rheolau

Hyfforddiant galwedigaethol — ennill sgiliau ar gyfer gwaith.

Canlyniadau ar gyfer cyflogaeth, incwm ac addysg

A fydd y canlyniadau hyn yn helpu i leihau'r rhwystrau mae pobl anabl yn eu hwynebu?

☐ Bydd ☐ Na fydd ☐ Ddim yn gwybod

A ddylai unrhyw beth gael ei ychwanegu neu ei dynnu o'r canlyniadau hyn?

☐ Dylai ☐ Na ddylai ☐ Ddim yn gwybod

Pam?

Camau Gweithredu:

Ydych chi'n meddwl y bydd y camau hyn yn ein helpu i gyrraedd ein canlyniadau hirdymor?

☐ Ydw ☐ Nac ydw ☐ Ddim yn gwybod

A fyddant yn helpu i leihau'r rhwystrau mae pobl anabl yn eu hwynebu?

☐ Byddant ☐ Na fyddant ☐ Ddim yn gwybod

Sut?

Canlyniadau yr ydym ni am eu gweld ar gyfer lles

- 1: Mae pobl anabl yn cael cyfleoedd i gymryd rhan mewn llawer o wahanol brofiadau lles - y celfyddydau, chwaraeon, treftadaeth a diwylliant.
- 2: Gall pobl anabl fwynhau gweithgareddau chwarae, adloniant a hamdden yn union fel eu cyfoedion.
- 3: Gall pobl anabl ddefnyddio gwasanaethau lleol a mynegi eu hunain yn yr iaith maen nhw'n ei dewis gan gynnwys BSL a Chymraeg.

Hawl pobl anabl i fyw'n annibynnol ac i gymryd rhan ym mywyd y gymuned.

✓ (Erthygl 19 UNCRDP)

Mae gan bobl anabl hawl i gymryd rhan ym mywyd diwylliannol, hamdden, adloniant, a chwaraeon ar sail gyfartal ag eraill.

✓ (Erthygl 30 UNCRDP)

Mae gan blant hawl i gyfarfod ac ymuno â grwpiau.

✓ (Erthygl 15 UNCRC)

Mae gan blant hawl i chwarae.

✓ (Erthygl 31 UNCRC)

Camau Gweithredu ➡ Byddwn yn:

- ychwanegu'r Model Cymdeithasol Anabledd at wybodaeth ar gyfer ceisiadau grant
- gweithio gyda sefydliadau i gael mwy o gyfleoedd i bobl anabl
- gwirio bod y Rhaglen Gyfalaf Gofal Plant a Blynyddoedd Cynnar yn cefnogi gwasanaethau gofal plant a chwarae hygyrch
- sicrhau bod hyfforddiant ar gefnogi plant anabl ar gyfer gweithwyr gofal plant a chwarae
- sefydlu bwrdd ymgynghori o bobl sy'n gallu rhoi cyngor a chefnogi'r cynllun hwn.

Canlyniadau yr ydym ni am eu gweld ar gyfer iechyd, gofal a chymorth

- 1: Mae pobl anabl yn cael gofal a chefnogaeth ar yr adeg iawn heb unrhyw fylchau, gan gynnwys wrth iddynt symud o wasanaethau plant i oedolion.
- 2: Mae pob lleoliad gofal yn hygyrch, yn cynnwys cyfarpar priodol ac yn diwallu anghenion pobl anabl.
- 3: Mae pob gofal a chefnogaeth yn rhoi pobl anabl yn gyntaf ac yn hyrwyddo eu hawliau. Mae pobl anabl yn rhan o lunio polisiau fel bod llai o rwystrau.
- 4: Mae gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol wedi'u paratoi'n dda ac yn rhoi'r gefnogaeth gywir, ar yr adeg gywir. Mae staff yn deall hawliau a'r Model Cymdeithasol o Anabledd.
- 5: Mae pobl anabl yn cael eu cynnwys yn y gwaith o redeg iechyd a gofal cymdeithasol, ac mae ffocws ar roi terfyn ar wahaniaethu a gwella safonau gwasanaeth fel bod popeth yn decach.
- 6: Mae pobl anabl yn deall eu hawliau ac yn cael cymorth i gyfathrebu'n glir â gwasanaethau gofal. Mae hyn yn cynnwys BSL a'r Gymraeg.

Mae gan bobl anabl hawliau cyfartal i'r safon uchaf o iechyd heb wahaniaethu.

Hawl pobl anabl i fyw'n annibynnol ac i gymryd rhan ym mywyd y gymuned.

Camau Gweithredu ➡ Byddwn yn:

- gweithio gyda sefydliadau i gynllunio cyllid ar gyfer gofal cymdeithasol pobl anabl
- gwrandao ar bobl anabl ar sut y dylem ni hyrwyddo eu hawliau
- defnyddio gwybodaeth o ymchwil ac astudiaethau i wneud penderfyniadau
- datblygu hyfforddiant iechyd a gofal cymdeithasol am y Model Cymdeithasol o Anabledd
- sicrhau bod pobl anabl yn gallu byw'n annibynnol cyhyd â phosibl
- datblygu polisi ar gyfer gwell cymorth BSL
- gwneud y Model Cymdeithasol o Anabledd yn rhan o ganllawiau ar gyfer timau arolygu
- sefydlu grŵp i wirio sut mae mesurau ac adnoddau cyllid y GIG yn cael eu defnyddio a sut mae penderfyniadau yn effeithio ar bobl anabl.

Canlyniadau ar gyfer byw'n annibynnol

A fydd y canlyniadau hyn yn helpu i leihau'r rhwystrau mae pobl anabl yn eu hwynebu?

☐ Bydd ☐ Na fydd ☐ Ddim yn gwybod

A ddylai unrhyw beth gael ei ychwanegu neu ei dynnu o'r canlyniadau hyn?

☐ Dylai ☐ Na ddylai ☐ Ddim yn gwybod

Pam?

Camau Gweithredu:

Ydych chi'n meddwl y bydd y camau hyn yn ein helpu i gyrraedd ein canlyniadau hirdymor?

☐ Ydw ☐ Nac ydw ☐ Ddim yn gwybod

A fyddant yn helpu i leihau'r rhwystrau mae pobl anabl yn eu hwynebu?

☐ Byddant ☐ Na fyddant ☐ Ddim yn gwybod

Sut?

Cyfiawnder ac amgylcheddau cefnogol

Canlyniadau yr ydym ni am eu gweld ar gyfer **cyfiawnder**

- 1: Mae pobl anabl yn cael eu clywed gan y Llywodraeth, maen nhw'n cael eu hawliau ac yn gallu llunio systemau cyfreithiol a chyfiawnder.
- 2: Mae pobl anabl yn deall eu hawliau ac yn cael gwell cefnogaeth gan y systemau Cyfiawnder Sifil a Throseddol. Mae hyn yn cynnwys cyngor cyfreithiol lleol a ffyrdd iddynt gwyno os bydd rhywbeth yn mynd o'i le.
- 3: Mae pobl anabl sy'n profi Trais, Cam-drin Rhywiol a Thrais Domestig yn cael yr holl gefnogaeth sydd ei angen arnynt.
- 4: Mae hawliau pobl anabl a'r Model Cymdeithasol o Anabledd yn rhan o bolisiau, cynlluniau a chyfreithiau.
- 5: Mae'r systemau cyfreithiol a chyfiawnder yn casglu ac yn defnyddio gwybodaeth i wella eu gwaith a'r gefnogaeth maen nhw'n ei roi i bobl anabl.

Mae pawb yn gyfartal gerbron y gyfraith ac â hawl gyfartal i gael eu hamddiffyn, heb wahaniaethu.

Camau Gweithredu ➡ Byddwn yn:

- parhau i ariannu Mae Casineb yn Brifo Cymru
- edrych ar adroddiad y Pwyllgor Rhyngwladol Hawliau Pobl Anabl (2024) i weld pa gamau mae angen i ni eu cymryd
- sicrhau bod goroeswyr a dioddefwyr anabl yn cael cymorth o ansawdd uchel
- sicrhau bod pobl anabl yn deall beth yw 'trosedd casineb/cyfeillio', sut i'w riportio, a chael cefnogaeth
- cael gwell gwybodaeth am garcharorion anabl Cymru gan Lywodraeth y DU i sicrhau eu bod yn cael cymorth
- sicrhau bod staff mewn carchardai yn cael yr hyfforddiant cywir
- sicrhau bod hawliau anabl yn cael eu cynnwys mewn penderfyniadau y mae Llywodraeth y DU yn eu gwneud ar faterion cyfiawnder
- sicrhau bod carcharorion yn cael yr asesiadau addysg cywir fel eu bod yn cael cymorth
- datblygu Strategaeth Atal ac Ymateb i Gam-drin Plant yn Rhywiol sy'n rhoi anghenion plant anabl yn gyntaf.

i Systemau Cyfiawnder Sifil — yn canolbwyntio ar ddelio gyda materion nad ydynt yn droseddol fel materion teuluol neu faterion contract gwaith.

Systemau Cyfiawnder Troseddol — system gyfreithiol sy'n cynnwys yr heddlu, llysoedd a gall pobl fynd i'r carchar.

Canlyniadau yr ydym ni am eu gweld ar gyfer amgylcheddau cefnogol

- 1: Cymdeithas heb wahaniaethu lle nad yw pobl anabl yn cael eu bwlio neu'n wynebu agweddau negyddol. Mae ganddynt eu hawliau a gallant fwynhau pob maes o fywyd.
- 2: Mae Sefydliadau Pobl Anabl ledled Cymru yn hyrwyddo hawliau ac mae ganddynt gyllid ac adnoddau i gefnogi pobl anabl. Mae eu harbenigedd yn cael ei barchu, ac maen nhw'n rhan o ddatblygu cynlluniau a pholisïau.
- 3: Mae gan wasanaethau ledled Cymru yr adnoddau i gefnogi pobl anabl yn y ffyrdd cywir. Maen nhw'n hygyrch ac yn deall y Model Cymdeithasol o Anabledd.
- 4: Gall pobl anabl gymryd rhan mewn gwleidyddiaeth a bywyd cyhoeddus.
- 5: Mae pobl anabl yn cael eu cynrychioli gan lywodraeth sy'n eu gwerthfawrogi, eu deall a'u parchu. Mae eu hawliau wedi'u cynnwys mewn cynlluniau, polisiau a chyfreithiau.

Camau Gweithredu ➡ Byddwn yn:

- addysgu Timau'r Wasg, Gwasanaethau Cyfreithiol a Staff ar y Model Cymdeithasol o Anabledd
- addysgu Ysgrifenyddion y Cabinet, Gweinidogion, a'u staff ar y Model Cymdeithasol o Anabledd
- datblygu ymgyrch sy'n hyrwyddo agweddau cadarnhaol tuag at bobl anabl a'u hawliau
- annog sefydliadau a chyflogwyr i benodi Hyrwyddwr Pobl Anabl a rhannu arfer da.

Canlyniadau ar gyfer cyfiawnder ac amgylcheddau cefnogol

A fydd y canlyniadau hyn yn helpu i leihau'r rhwystrau mae pobl anabl yn eu hwynebu?

☐ Bydd ☐ Na fydd ☐ Ddim yn gwybod

A ddylai unrhyw beth gael ei ychwanegu neu ei dynnu o'r canlyniadau hyn?

☐ Dylai ☐ Na ddylai ☐ Ddim yn gwybod

Pam?

Camau Gweithredu:

Ydych chi'n meddwl y bydd y camau hyn yn ein helpu i gyrraedd ein canlyniadau hirdymor?

☐ Ydw ☐ Nac ydw ☐ Ddim yn gwybod

A fyddant yn helpu i leihau'r rhwystrau mae pobl anabl yn eu hwynebu?

☐ Byddant ☐ Na fyddant ☐ Ddim yn gwybod

Sut?

Nawr eich bod chi wedi darllen y cynllun...

- Pa newidiadau cadarnhaol y gallai ei wneud?
- A oes unrhyw effeithiau di-fudd neu negyddol y gallai ei gael?
- Sut bydd y cynllun yn gweithio ar gyfer gwahanol grwpiau o bobl fel plant a phobl ifanc?

Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau Pobl Anabl (UNCRP)

Ydych chi'n meddwl y bydd y cynllun yn helpu pobl anabl i gael eu hawliau a hyrwyddo hawliau pobl anabl?

Ydw

Nac ydw

Ddim yn gwybod

Sut?

Gwirio ei fod yn gweithio

Rydym ni am sicrhau bod y cynllun hwn yn gwneud gwahaniaeth felly bydd y tîm Cynhwysiant Pobl Anabl yn gweithio gydag Uned Tystiolaeth Anghydraddoldeb Anabledd Llywodraeth Cymru i gasglu tystiolaeth ein bod yn cyrraedd ein huchelgeisiau a'n canlyniadau.

Byddwn yn cynnwys y Fforwm Cydraddoldeb Anabledd a'r Hyrwyddwyr Cyflogaeth Pobl Anabl.

Byddwn yn sefydlu Bwrdd Ymgynghori Allanol o weithwyr proffesiynol a fydd yn:

- rhoi cyngor a chefnogaeth i ni
- siarad â phlant ac oedolion anabl a sicrhau bod eu barn yn cael eu gwrando
- casglu tystiolaeth o wahanol leoliadau cyflogaeth, addysg a gofal iechyd
- hyrwyddo arferion gorau fel bod gwasanaethau yn dysgu oddi wrth y naill a'r llall
- gwirio bod pobl anabl yn cael cyfleoedd ac adnoddau.

Gwirio ei fod yn gweithio

A oes ffyrdd eraill y gallwn ni wirio bod y cynllun hwn yn gweithio?

? BSL

- Sut ydych chi'n meddwl y bydd y Cynllun hwn yn effeithio ar arwyddwyr BSL?
- Sut bydd y cynllun yn helpu i hyrwyddo a chryfhau'r defnydd o BSL yng Nghymru?

? Yr Iaith Gymraeg

Sut ydych chi'n meddwl y bydd y cynllun hwn yn effeithio ar y Gymraeg?

? Sylwadau Pellach

A oes unrhyw beth arall yr hoffech chi ei ddweud am y cynllun hwn?

Diolch am ddarllen

Anfonwch eich atebion i:

✉ YmgynghoriadCynllunHawliauPoblAnabl@llyw.cymru

📅 Erbyn: 7 Awst 2025

Am ragor o wybodaeth cysylltwch â:

📄 Tîm Cynhwysiant Pobl Anabl
Adran Cydraddoldeb a Hawliau Dynol
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

